

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-7-83-18>

УДК 811.111

Стерлікова М.С., Суродейкіна Т.В.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ПОВТОРІВ У ТЕКСТАХ БРИТАНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ СЦЕНИ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню ролі стилістичних повторів у пісенних текстах Британської незалежної сцени 1990-х – 2010-х рр. З'ясовано теоретико-методологічне підґрунтя дослідження повторів у стилістиці, описано його функції. Проаналізовано особливості вживання повторів у пісенних текстах Британської незалежної сцени за період останніх 30 років. Результати дослідження доводять, що для інді-гуртів 1990-х та 2000-х років характерним є використання анафоричного та епіфоричного повтору слів на початку та в кінці рядків для підкреслення певної інформації, а також простий повтор у приспівках. З 2010-х років, окрім провідної ролі анафори та звичайного повтору, починає широко вживатися алітерація для надання текстам милозвучності. Також важливими залишаються епіфора для підкреслення кінцівки фрази та простий повтор для логічного та емпатичного виділення приспіву, зі зростаючою роллю останнього протягом двох останніх десятиліть.

Ключові слова: стилістичний повтор, незалежна Британська сцена, інді-рок, анафора, епіфора, алітерація.

Sterlikova Marharyta, Surodeikina Tetiana

Chernivtsi National University named after Yurii Fedkovych

FEATURES OF THE USE OF REPETITIONS IN THE TEXTS OF BRITAIN INDEPENDENT STAGE

Summary. The given article aims at investigating the role of stylistic repetition in the lyrics of the UK independent scene within the period from the 1990-s until now. To define this linguistic phenomenon one should mention that repetition is a figure of speech displaying the logical emphasis that is necessary to draw a reader's attention to the key-word or phrase in the text. It employs repeating sounds, words, expressions, and clauses in a certain succession. Repetition functions to create texts, rhythms, rhymes, and also as a cohesive device. Next, the term 'indie rock', originated in the USA and the UK, was first used to describe independent record labels and then turned to mean the music they produced, mostly punk and grunge played by bands with their independent status. To study peculiar characteristics of repetition in the lyrics of the UK independent scene, we have analyzed songs from each decade under study and can draw the following conclusions: within the first two decades, we trace a prolific use of anaphoric and epiphoric repetition functioning to underline certain information as well as numerous examples of ordinary repetitions in choruses. Since the 2010s, alliteration has found its wide use to add euphony to the lyric texts. The obtained results being compared, anaphora has remained in the leading position throughout all the years to form a background for highlighting some new information. In addition, such a kind of stylistic repetition as epiphora together with ordinary word repetition also remain topical for a logical and emphatic focus on the chorus, their rising role being noticeable within the last two decades. Moreover, since 2010, phonetic repetition such as alliteration and assonance has grown in its importance to make musical compositions more melodic. It is also worth mentioning that in the period of the 1990s stylistic repetition was most characteristic of U2 and Oasis lyrics, while in the 2000s it shifted to such famous bands as Arctic Monkeys, The Kooks, and Franz Ferdinand. With the same bands still in the lead in terms of the phenomenon under study, The Fratellis joined the group of the performers whose lyrics include the most numerous examples of stylistic repetition analyzed.

Keywords: stylistic repetition, the UK Indie Scene, anaphora, epiphora, alliteration.

Постановка проблеми. «Повтор – це поліфункціональне явище мовної системи, яке виявляється на різних рівнях як самостійне утворення. Категорія повтору на звуковому рівні притаманна і мові, і мовленню, але особливу роль вона відіграє у поетичному тексті, оскільки забезпечує рух просторового повторення (обернення) і є універсальним законом побудови поетичного твору, основою його стилістики» [3].

Дослідженню різних видів повторів приділяли увагу видатні лінгвісти В.В. Виноградов, І.Р. Гальперін, І.В. Арнольд, В.А. Кухаренко. Загальне визначення явища повтору було запропоновано І. Арнольд: «... повтором називається фігура мови, яка виявляється в повторенні звуків, слів, морфем, синонімів чи синтаксичних конструкцій в умовах достатньої щільності ряду, тобто достатньо близько один від одного, щоб їх можна було помітити» [1, с. 208–209].

За І.Р. Гальперіном, спектр функцій повтору є досить широким: вони полягають у додатковому інформуванні, інтенсифікації емоційності мовлення, викликанні певного емоційного настрою, реалізації експресивності, зв'язності і ритмізації мовлення, що сприяє інтенсифікації впливу на адресата [2, с. 395].

Розглянемо їх на матеріалі пісенних текстів Британської незалежної сцени 1990-х – 2010-х рр.

Актуальність нашого дослідження пов'язана зі зростаючим інтересом до ліричних текстів Британської незалежної сцени 1990-х – 2010-х рр. та стилістичних засобів, ужитих в них для досягнення уваги слухачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості текстів різноманітних пісень досліджувався як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. Так, О.О. Малахова вивчала естетичний код сучасної пісенної лірики (кінець

XX – початок XXI століть) (2015) на матеріалі слов'янських, германських та семіто-хамітських пісень, О.В. Дзикович досліджувала відхилення від мовної норми у текстах німецькомовних пісень (2019), А. Янович аналізувала авторські особливості пісенних текстів гурту „Океан Ельзи” (2017), жіночі образи в американських фольклорних піснях вивчалися Г.І. Сташко (2015). Серед іноземних досліджень пісенних текстів варто згадати роботу з музичної комунікації Sawyer R. Keith (2005), спробу теоретико-методологічного аналізу популярної музики, здійснену F. Tagg (2003), вивчення пісенного дискурсу А.Н. Полежаєвою (2011) та Ю.Є. Плотницьким (2002).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Не дивлячись на широкий діапазон охоплених тем, такий музичний напрям, як інді-рок, а, отже, і функціонування у його текстах стилістичних повторів, ще не були предметом дослідження, що, власне, і становить актуальність нашої теми.

Мета статті полягає в розгляді та аналізі функцій повтору у ліриці Британської незалежної сцени 1990-х – 2010-х рр.

Виклад основного матеріалу. “Незалежна або інді-музика (англ. *Indie music*, скорочено від *independent music* – незалежна музика) – це загальна назва різних музичних жанрів, які позиціонуються як незалежні від популярної музики комерційного характеру і мейнстрімових напрямків, а також пропагують так звану DIY-ідеологію (англ. *Do it yourself* – зроби це сам)” [7].

“Історія інді починається у Великобританії 1977 року, а саме з міні-альбому гурту *Buzzcocks* – *Spiral Scratch*. Цей реліз вважається першим незалежним від мейджор-лейблів панківським міні-альбомом у Європі” [5].

Сьогодні до інді-року відносяться безліч жанрів і виконавців, які пов'язані з альтернативною культурою і мають певне відношення до року.

Серед британських гуртів виділяємо наступні:

- 1990-і рр: *Coldplay, U2, The Smith, Blur, Oasis, Radiohead, Placebo, Beck*;
- 2000-і роки: *Arctic Monkeys, Franz Ferdinand, The XX, Florence and the Machine, The Kooks*;
- 2010-і роки: *Kaleo, The Fatellis, Blur, Noel Gallagher*.

Для дослідження особливостей функціонування повторів у ліричному тексті Британської незалежної сцени, ми проаналізували по 20 пісень з кожного десятиліття, починаючи з 1990 і по 2020 рік. Проаналізуємо пісні кожного періоду окремо.

Вживання повтору в ліричному тексті Британської незалежної сцени 1990-х років. Для аналізу повторів у текстах цього десятиліття ми відібрали пісні найпопулярніших інді-гуртів того часу: *Coldplay, The Smiths, U2, Oasis, The Verve, Placebo, Radioheads, Beck, Curve*, в яких виявили 165 випадків вживання різноманітних повторів. Найбагатшими на повтори стали такі пісні:

- U2 – *Lemon*: 14;
- Oasis – *Half the world away*: 12, *Stand by Me*: 11;
- Placebo – *Lady of the Flowers*: 11;
- Radiohead – *Vegetable*: 11.

Решта композицій містять меншу кількість повторів різних типів, однак найрізноманітні-

шими вони виявилися у пісні *Bad Energy* гурту *Beck*, де знайдено 5 з 7 знайдених типів.

У процесі стилістичного аналізу ми побачили, що найуживанішим повтором виявилася анафора (повторення слів на початку віршованих рядків), яка склала майже половину усіх виявлених повторів (85 зі 168), а найчастіше повторювалися слова *I* та *And*, наприклад:

*“I think I need to change my attitude
I think I want to change my oxygen
think I want to change my air
My atmosphere
I wanna choke”* (*Coldplay, Bigger Stronger*) [8].

*“I hear them up in the north
And down in the south
And all that is spewing
Spewing out of his mouth”* (*U2 “Entertain Me”*) [8].

Основною стилістичною функцією анафори є створення тла для одиниць, що не повторюються, які на фоні однакових слів позначають новизну та виходять на перший план. Цей вид повтору виявився єдиним у композиціях гуртів *Coldplay* та *The Smiths*. Отже, їхні тексти не вирізняються складною стилістикою.

Звичайний повтор рядків у приспівках складає 25 випадки вживання. Решта повторів (рамковий повтор, анадиплосис та асонанс) виявилися мало чисельними (1–9 вживань).

Ще одним частотним видом повтору в ліричних текстах 1990-х рр., який, однак, використано в чотири рази рідше за анафору, є епіфора (повторення слів в кінці віршованих рядків, 22 приклади). Наведемо приклад її вживання:

*“Yea, he's going to your seat, (man)
(Come to me, sorry to me, man)
(Beck “Bad Energy”) [8].*

Основною функцією епіфори є наголошення кінцевих слів у реченні.

Фонетичний повтор – алітерацію (повторення однакових приголосних) використано 16 разів, наприклад:

*“I hope that I can say
The things I wish I'd said
To sing my soul to sleep – повтор /s/
And take me back to bed”* (*Oasis, Acquiesce*) [8]

Найбагатшою на рамковий повтор (повторення початку речення в його кінці) виявилася пісня гурту *Oasis* – *Stand by Me* (4 приклади):

*“So what's the matter with you?
Sing me something new.
Don't you know*

*The cold and wind and rain don't know
They only seem to come and go away”* (*Oasis “Stand by Me”*) [8]

Функція такого повтору полягає у висвітленні та поясненні семантики початку речення через слова, вжиті в середині (*cold and wind and rain*).

Анадиплосисом називаємо повторення кінця однієї фрази на початку іншої, що виявилось найбільш характерним для композиції *Feelings* гурту *Beck* (6 з 10 прикладів):

*“Lord I have so many feelings
And I know that I'm dealing
I'm dealing with all these feelings
I'm feeling all of these feelings
Lord I know that I'm healing
I'm trying to feel all of my feelings*

Feelings that make me feel*That there's something more to be real"*

(Beck "Feelings") [8].

Функція анадиплосису також полягає в уточненні семантики повторюваних слів.

Отже, у досліджених нами ліричних текстах інді-гуртів 1990-х років переважає використання слів на початку та в кінці рядків для підкреслення певної інформації, а також простий повтор у приспівках.

Вживання повтору в ліричному тексті Британської незалежної сцени 2000-х років. Для аналізу повторів у текстах цього періоду ми відібрали пісні таких інді-гуртів: *Franz Ferdinand, The Kooks, Blur, Florence and the Machine, The XX, Arctic Monkeys*, в яких виявили 216 випадків вживання різноманітних повторів. Найхарактернішими повтори стали для наступних пісень:

- Franz Ferdinand – Take Me Out: 18;
- The Kooks – Stormy weather: 21;
- Arctic Monkeys – Still Take You Home: 18.

Найрізноманітнішими типами повтору характеризується пісня *a Certain Romance* гурту *Arctic Monkeys*, де знайдено 5 з 8 знайдених типів.

Також зазначимо, що в текстах цього періоду з'являється повтор, не характерний для попередніх років – хіазм, або зворотній паралелізм, де друга частина фрази є інверсією першої. Це стосується лише текстів пісні *Replica* гурту *The XX*:

*"Another encore to an after show****Do I chase the night or does the night chase me?"*** (*The XX "Replica"*) [8].

У процесі стилістичного аналізу ми побачили, що знову найуживанішим повтором виявилася анафора, яка склала трохи менше третини усіх виявлених повторів (88 із 216), наприклад:

*"You are the latest adventure**You're an emotion avenger**You are the devil that sells her**Light or dark, fantastic passion"*(*Franz Ferdinand "Darts of Pleasure"*) [8].

Бачимо з цього прикладу, що анафоричний повтор виділяє нові характеристики героїні пісні.

Наступним частотним видом повтору виявився простий повтор рядків у приспівках, характерний для половини досліджених текстів (майже п'ята частина усіх повторів, 47 прикладів з 216). Такий повтор підкреслює логічне та емоційне значення фрази, що повторюється.

Третім за вживаністю типом повтору стала епіфора для наголошення кінцевих слів у реченні (33 випадки). Найчастіше епіфора зустрічається у текстах гуртів *Franz Ferdinand* (9 прикладів) та *The Kooks* (10 прикладів).

Фонетичний повтор алітерація переважає у текстах гурту *Arctic Monkeys – Cigarette Smoke* (10 з 13 повторів у пісні) та *Franz Ferdinand – Dream Again* (8 з 13), надаючи їм евфонічного звучання, наприклад:

*"(Cigarette smoke yeah)**The cigarette smoke in your eyes**Watching a stripper and**(Snortin' some coke yeah)**Snortin' some coke off her thighs**Bla-bla-bla-bla-bla-bla..."*(*Arctic Monkeys "Cigarette Smoke"*) [8].

Решта повторів (рамковий повтор (5), анадиплосис (11), хіазм (3) і асонанс (2) виявилися малочисельними та поодинокі зустрічаються у досліджуваних текстах.

Анадиплосис у функції уточнення семантики найбільш характерний для композицій гурту *Franz Ferdinand* (4 з 11 прикладів), наприклад:

*"I've seen some years**But you're still my Caesar**With everything I feel****I feel you've already been here"***(*Franz Ferdinand "The Outsiders"*) [8].

Отже, у досліджених нами ліричних текстах інді-гуртів 2000-х років, як в 1990-х рр., переважає використання слів на початку та в кінці рядків для підкреслення певної інформації, а також простий повтор у приспівках.

Вживання повтору в ліричному тексті Британської незалежної сцени 2010-х років.

Проаналізувавши тексти популярних інді-гуртів сучасності, ми помітили, що багато з них продовжують свою діяльність з минулого десятиліття і все ще знаходяться на вершині слави. Це передусім *Arctic Monkeys, Franz Ferdinand, Blur*, а також *The Kooks, The Fratellis, Muse, The Script, Noel Gallagher*, в яких ми виявили 235 випадків вживання різноманітних повторів. У текстах лідерів популярності простежується по 4–5 видів повторів.

Найчисленніші повтори зустрічаємо у наступних піснях:

- The Kooks – Junk of the Heart: 17;

- The Fratellis – Sugartown (18), Indestructible (18);

- The Script – Army of Angels: 16.

Найрізноманітнішими типами повтору характеризується пісня *a Certain Romance* гурту *Arctic Monkeys*, де знайдено 5 з 8 знайдених типів.

Також зазначимо, що в текстах цього періоду хіазм зовсім не вживається.

У процесі стилістичного аналізу ми побачили, що вкотре найуживанішим повтором виявилася анафора, яка склала третину усіх виявлених повторів (77 із 235), наприклад:

"I'll meet you coming backwards..."*Yes I'll meet you coming back**But we move forwards****Into emptiness******Into the void******Into the universe"***(*Franz Ferdinand "Universe Expanded"*) [8].

Бачимо з цього прикладу, що анафоричний повтор виділяє нові горизонти та напрямки руху.

Наступним частотним видом повтору знову виявився простий повтор рядків у приспівках, характерний для 13 з 20 досліджених текстів (майже п'ята частина усіх повторів, 51 приклад з 235). Такий повтор підкреслює логічне та емоційне значення фрази, що повторюється.

Третім за вживаністю типом повтору стала алітерація (45 випадки), яка надає ліричному тексту евфонічного звучання (милозвучності). Вона зустрічається у текстах 10 пісень популярних гуртів *The Kooks* (5 прикладів), *Arctic Monkeys* (10 прикладів), *The Fratellis* (12 прикладів), *Blur* (10 прикладів), *The Script* (6 прикладів), наприклад:

*"I get the strangest sense****We were lovers' past tense***

*Like a dog in heat
I can't be indiscreet
And when I see you there
I whisper my prayer
So sweet* (“*The Fratellis “Sugartown”*”) [8].

Ідентичні показники демонструють вживання епіфори та асонансу (по 25 випадків). Перша характерна для усіх текстів гурту *Franz Ferdinand*, наприклад:

*“We are fresh strawberries
Fresh burst of red strawberries
Ripe, turning riper – so...”*
(*Franz Ferdinand “Fresh Strawberries”*) [8].

Асонанс, як і алітерація, надають тексту милозвучності. Типовим цей вид повтору виявився для композиції *Indestructible* гурту *The Fratellis*.

Решта повторів (рамковий повтор (7) та анади-плосис (5) виявилися мало чисельними. Однак, спостерігаємо широке використання рамкового повтору (4 з 7) в тексті композиції *The Academy Award* гурту *Franz Ferdinand*:

*“Show me the body
These pictures will shock you
Love is a drug we don't need anymore
We don't need to score
Show me the body”*
(*Franz Ferdinand “The Academy Award”*) [8].

Отже, у досліджених нами ліричних текстах інді-гуртів 2010-х років, знову ж переважає ви-

користання слів на початку рядків для підкреслення інформації, що слідує за ними, а також простий повтор у приспівах і алітерація для надання текстам милозвучності.

Висновки і пропозиції. У досліджених нами ліричних текстах інді-гуртів 1990-х та 2000-х років переважає використання слів на початку та в кінці рядків для підкреслення певної інформації, а також простий повтор у приспівах. З 2010-х років, окрім провідної ролі анафори та звичайного повтору, починає широко вживатися алітерація для надання текстам милозвучності. В результаті порівняльного аналізу ми виявили, що протягом усього часу на першій позиції залишається анафоричний повтор, що слугує тлом для виділення нової інформації. Також важливими залишаються епіфора для підкреслення кінцівки фрази та простий повтор для логічного та емоційного виділення приспіву, зі зростаючою роллю останнього протягом двох останніх десятиліть. З 2010 значно зросла важливість фонетичного повтору, а саме алітерації та асонансу для надання композиціям більшої еффонії.

Перспективами подальших досліджень може стати компаративне вивчення функціонування повтору у ліричних текстах інді-гуртів Британії та США, а також лексико-семантичні та граматичні особливості їх пісень.

Список літератури:

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык : учеб. для вузов. 9-е изд. Москва : Флинта. Наука, 2009. 384 с.
2. Гальперин И.Р. Очерки по стилистике английского языка. Москва : Изд-во литературы на иностранных языках, 1958. 459 с.
3. Кабиш М.Ю. Звуковий повтор як фоностилістичний прийом пошуку змісту у поетичних текстах початку ХХ століття. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 8. Філологічні науки. Вип. 5. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. С. 117–122.
4. Маркова Д.О. Инди-рок как особый жанр. Научно-практический электронный журнал «Аллея Науки». 2017. № 10. URL: Alley-science.ru
5. Панімаш Д. Інді-шмнді: як Великобританія стала колыскою незалежної музики. URL: <https://slukh.media/texts/what-is-indie>
6. Рок-музика. *Літературознавча енциклопедія* : у 2 т. / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ : Академія, 2007. Т. 2 : М – Я. С. 341.
7. Стиль музики indie. URL: <https://ua.market-music.com/blog/stili-muzyiki/indie-music.html>
8. AZLyrics. URL: <https://www.azlyrics.com>

References:

1. Arnold, I.V. (2009). *Stilistika. Sovremennyy angliiskiy yazyk* [Stylistics. Modern English]. Moscow: Flinta. Nauka, 384 p.
2. Galperin, I.R. (1958). *Ocherki po stilistike angliyskogo yazyka* [Outlines of English Stylistics]. Moscow: Foreign Literature Publishing, 459 p.
3. Kabysh, M.Yu. (2014). *Zvukoviy povtor yak fonostylistychniy pryiom poshuku zmistu u poetychnykh tekstah pochatku XX stolittia* [Sound Repetition as a Phonostylistic Device of Finding Sense in the Early XX century Lyrics]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova* [M.P. Drahomanov University Journal]. Series 8. *Filolohichni nauky* [The Arts], no. 5. Kyiv: M.P. Drahomanov University Publishing, pp. 117–122.
4. Markova, D.O. (2017). *Indi rok kak osobyi zhanr* [Indie Rock as a Special Genre]. *Nauchno-prakticheskiy elektronnyi zhurnal “Alleya nauki”* [“Alley of Science” Scientific Practical Electronic Journal], no. 10. URL: Alley-science.ru
5. Panimash, D. *Indi-shmindi: yak velykobrytaniia stala kolyskoiu nezaleznoi muzyky* [Indie and Stuff: As Britain Became the Cradle of Independent Music]. URL: <https://slukh.media/texts/what-is-indie>
6. *Rok-muzyka* [Rock Music]. *Literaturoznaucha entsyklopediia* [Literary Studies Encyclopedia]: in 2 vol. Kyiv: Academia, 2007. Vol. 2: M – Ya. P. 341.
7. *Styl muzyky indi* [Indie Music Style]. URL: <https://ua.market-music.com/blog/stili-muzyiki/indie-music.html>
8. AZLyrics. URL: <https://www.azlyrics.com>